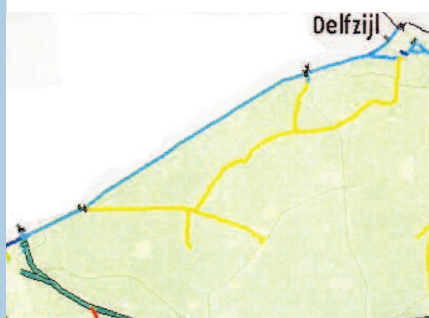

Situatie

Water

Het boezemsysteem bestaat in hoofdlijnen uit het Schildmeer, de Groeve, het Afwateringskanaal Duurswold, het Slochterdiep en zijtakken van deze kanalen: de roeibaan, Scharmer en Slochter Ae. Het Eemskanaal en Winschoterdiep maken geen onderdeel uit van de boezem van Duurswold en hebben een eigen peil. Deze hebben een belangrijke regionale watervoerende en nationale transportfunctie.

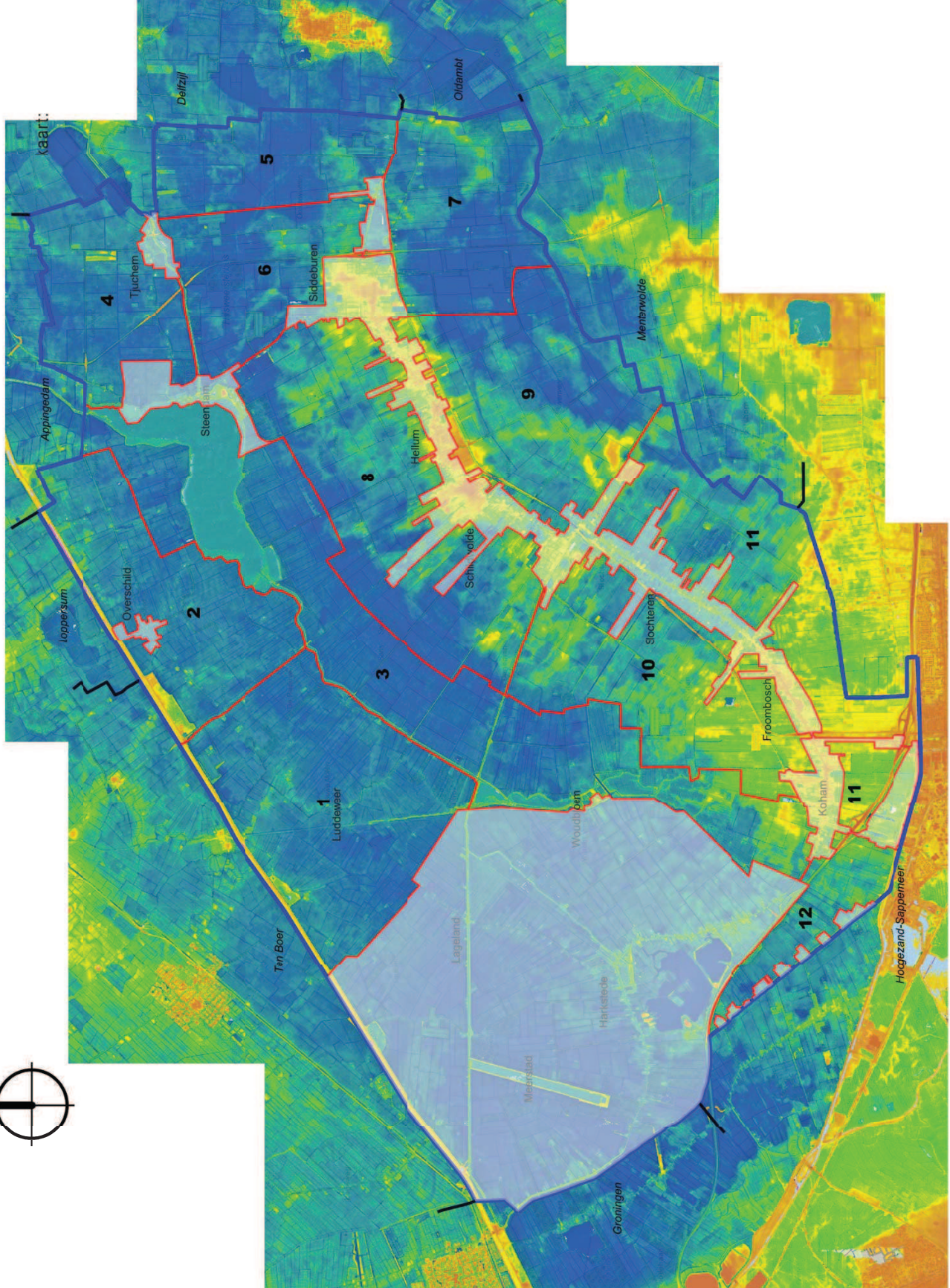
De boezem ligt grotendeels tussen kaden, verhoogd in het landschap. De boezem voert het overtollig water, dat uit de omliggende polders naar de boezem wordt gemalen, af naar zee via het Afwateringskanaal. In perioden van watertekort voert de boezem water aan voor de polders. De boezem is grotendeels bevaarbaar voor boten met een diepgang tot 1,20 meter (figuur hiernaast) en maakt onderdeel uit van het Damsterdiep-circuit. De bruggen over het Slochterdiep en bij De Groeve zijn beweegbaar, in tegenstelling tot de vaste bruggen in het Afwateringskanaal. Deze kennen een doorvaarthoogte van 2,50 meter.

Het watersysteem in het landelijk gebied bestaat uit een uitgebreid stelsel van watergangen dat de overwegend laaggelegen polders in Duurswold beschermt tegen wateroverlast door overtollig water af te voeren en middels poldergemalen op te voeren naar de boezem. Ten behoeve van de landbouw en om extreme verdroging van het veen te voorkomen wordt in perioden van watertekort water aangevoerd. De natuurgebieden worden over het algemeen meer vernat. De watergangen buiten de boezem hebben naast een watervoerende functie ook een waarde voor natuur en ecologie. Ten slotte zijn ze gedeeltelijk van cultuurhistorische waarde en hebben ze functies voor beleving en recreatie. Een gedeelte wordt gebruikt door kanovaarders waarbij wel gebruik moet worden gemaakt van kano-overstapplaatsen in verband met peilverschillen.

kaart: 7

LEGENDA:

> 4,11
3,15 .. 4,11
2,55 .. 3,15
2,11 .. 2,55
1,76 .. 2,11
1,51 .. 1,76
1,31 .. 1,51
1,13 .. 1,31
0,99 .. 1,13
0,86 .. 0,99
0,76 .. 0,86
0,67 .. 0,76
0,59 .. 0,67
0,52 .. 0,59
0,45 .. 0,52
0,38 .. 0,45
0,32 .. 0,38
0,25 .. 0,32
0,19 .. 0,25
0,13 .. 0,19
0,07 .. 0,13
0,01 .. 0,07
-0,05 .. 0,01
-0,11 .. -0,05
-0,17 .. -0,11
-0,24 .. -0,17
-0,31 .. -0,24
-0,38 .. -0,31
-0,45 .. -0,38
-0,52 .. -0,45
-0,58 .. -0,52
-0,64 .. -0,58
-0,71 .. -0,64
-0,77 .. -0,71
-0,83 .. -0,77
-0,90 .. -0,83
-0,96 .. -0,90
-1,03 .. -0,96
-1,11 .. -1,03
-1,21 .. -1,11
-1,34 .. -1,21
-1,46 .. -1,34
-1,58 .. -1,46
-1,70 .. -1,58
-1,82 .. -1,70
-1,96 .. -1,82
-2,15 .. -1,96
-2,24 .. -2,15
< -2,24

bron: www.AHN.nl

HOOGTEKAART

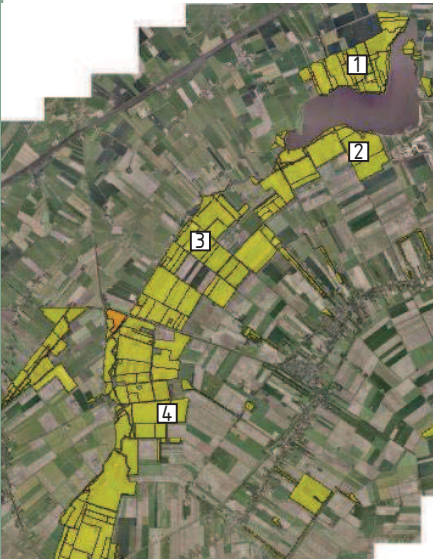
Natuur

In deelgebied 3 (Midden Groningen) zijn een aantal natuurdeelgebieden te onderscheiden die in beheer zijn bij Staatsbosbeheer (SBB). Om een indruk te geven wordt van een aantal gebieden beschreven hoe de ontwikkeling er tot nu toe uit heeft gezien.

1. Tetjehorn

Tetjehorn aan de noordoever van het Schildmeer is sinds 1980 steeds verder in beheer gekomen, waarbij werd gestart met maaibeheer zonder bemesting. De gronden, voornamelijk bestaand uit klei en deels veen, die in 1985 en 1990 werden toegevoegd werden wel bemest, terwijl op de laatste gronden die sinds 1997 in beheer zijn een aantal plagexperimenten zijn gedaan. Sinds 1997 is het beheer steeds extensiever geworden (Natuurontwikkeling in Midden Groningen, 2000 & Laagland Bekenproject, 2000).

2. Haansplassen en Zuidzijde Schildmeer

Het gebied is sinds 1982 in beheer bij SBB met het doel het gebied als weidevogelgebied in te richten. In dit gebied is in delen van 1992 tot 1996 geëxperimenteerd met maatregelen om de hoeveelheid pitrus te bestrijden. Daarom is het beheer meer gericht op extra mesten en maaien. Het gebied lijkt qua bodemstructuur op Tetjehorn; hier moet echter nog wel een stap worden gezet om het gebied in de definitieve vorm in te richten.

3. Kloosterpolder

Dit gebied ten zuiden van de Dannemeerweg ten oosten van het Afwateringskanaal is sinds 1983 in beheer bij SBB waarbij het beheer zeer extensief is vanwege de zeer hoge zuurgraad a.g.v. kateklei in de bodem.

4. Woudbloem

Het natuurgebied ten zuiden Woudbloem ligt tussen de Scharmer en Slochter Ae en staat daarom ook wel bekend als 'de Ae's'. Dit gebied wordt al sinds 1978 grotendeels beheert door Staatsbosbeheer als graslandreservaat. Bij de natuurinrichting zijn hier alleen werkzaamheden uitgevoerd in percelen waar de oorspronkelijke structuur verdwenen was. De oude meanders van de Ae's en percelen met reliëf zijn gespaard gebleven.

Situatie

Infrastructuur

Wegen

De belangrijkste wegen binnen het grondgebied van Slochteren zijn de A7 en N33, die beide onderdeel uitmaken van het landelijke hoofdwegennet. Van regionaal belang zijn de provinciale wegen N387 (Hoogezand-Wagenborgen) en de Meenteweg (Schildwolde-Ten Post). Van lokaal belang zijn met name de Hoofdweg (door de lintdorpen), Noordbroeksterweg en Damsterweg.

De overige infrastructuur in het buitengebied wordt gevormd door plattelandswegen (erftoegangswegen) met over het algemeen een smal profiel. Een deel van deze wegen is gelegen op oude dijken of hogere natuurlijke ruggen in het gebied, zoals de Graauwedijk, Luddeweersterweg en Groenedijk. Andere wegen zijn tijdens een ruilverkaveling aangelegd (Veenweg, Bovenvennenweg). Deze wegen, weergegeven op kaart 8 'Verkeer' kennen hun knelpunten vanwege de veengrond en de smalle profielen.

Daarom is voor een aantal wegen in het gebied aslastbeperking van 4,8 ton ingesteld. In het noordelijke deel van de gemeente zijn dit de volgende wegen / wegvakken:

- Oude Graauwedijk, Overschild;
- Slochtermeentweg vanaf Afwateringskanaal tot Luddeweersterweg;
- Weg langs Afwateringskanaal;
- Scharmer Ae, van Woudbloem tot Slochterdiep;
- Graauwedijk, van Groeveweg tot zuidzijde Eemskanaal;
- Westerpauwen;
- Wilderhofsterweg Siddeburen, vanaf 2,8 km vanaf Oudeweg tot Weerweg;
- Slochterdiep vanaf kruispunt Borgsloot / Eemskanaal ZZ tot kruispunt Hamweg.

Waterwegen

Slochteren heeft een redelijk uitgebreid net van waterwegen. Het Eemskanaal is daarbij het belangrijkste voor de beroepsvaart en voor de recreant als staande mastroute. Andere bevaarbare watergangen (met een beperkte vaarhoogte) zijn het Afwateringskanaal en het Slochterdiep.

Kabels en leidingen

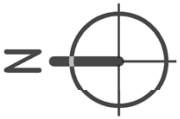
Mede vanwege het Slochter gasveld ligt er een uitgebreid leidingnetwerk in de gemeente. De aardgasleidingen die van planologisch belang zijn vanwege hun omvang en regionaal c.q. nationaal verzorgend karakter zijn in beheer bij de NAM en de Gasunie. Beide type leidingen krijgen een planologische bescherming.

Ten behoeve van de stroomvoorziening lopen 2 bovengrondse tracés door Slochteren. Eén hoogspanningleiding van 110 kV loopt vanuit De Groeve langs het Eemskanaal naar Lageland en vervolgens naar Groningen en één 380 kV leiding volgt vanuit de Groeve globaal de N33 in zuidelijke richting.

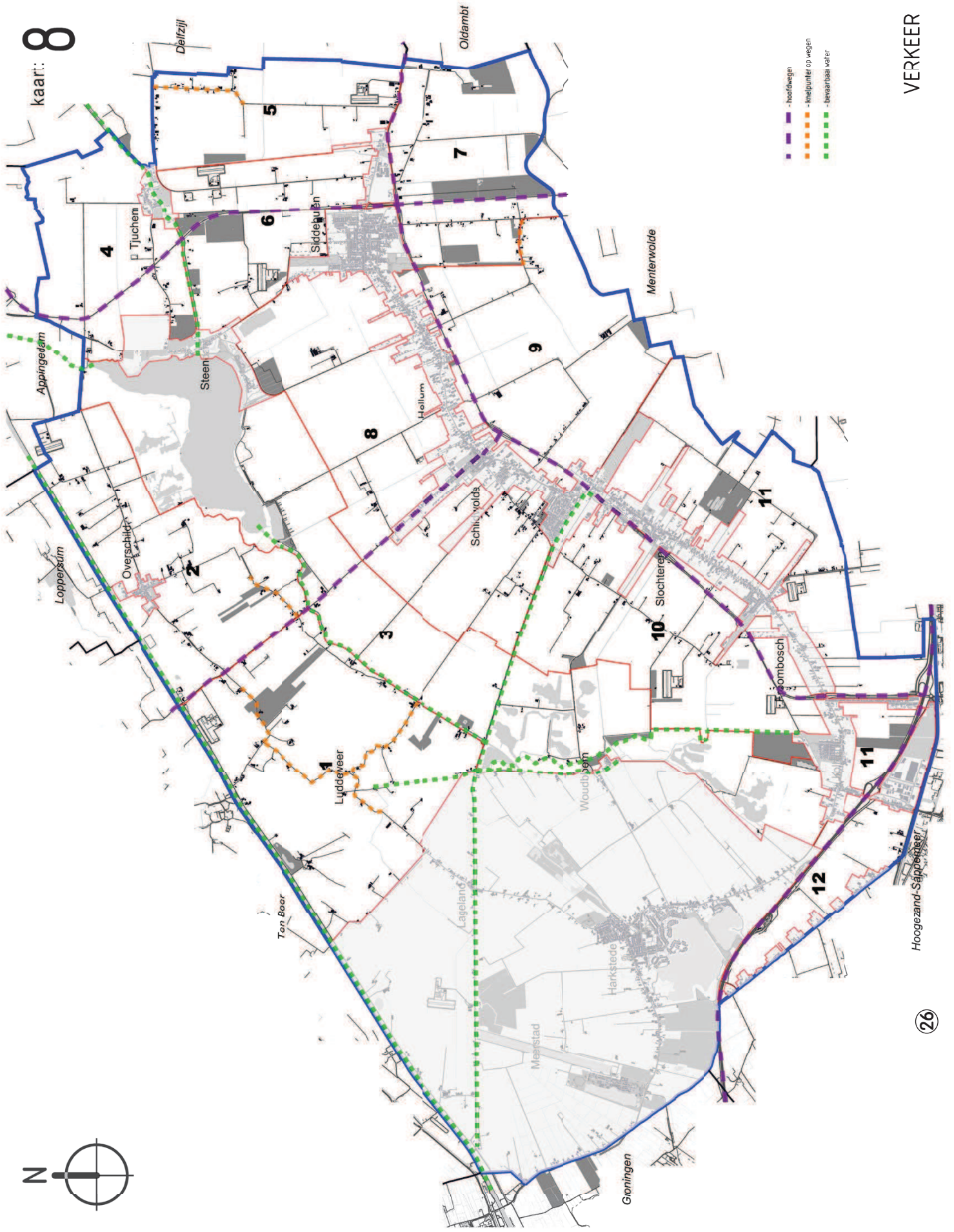
Ten slotte liggen enkele rioolpersleidingen door het buitengebied die van regionale betekenis zijn na ontmanteling van de rioolwaterzuiveringsinstallaties in de gemeente.

De genoemde tracés zijn opgenomen op Kaart 12 en de belemmeringenkaart (Kaart 15) in het hoofdstuk Uitgangspunten en Randvoorwaarden.

kaart: 8

- hoofdweg
- knoepunt op wegen
- bevaarbaar water

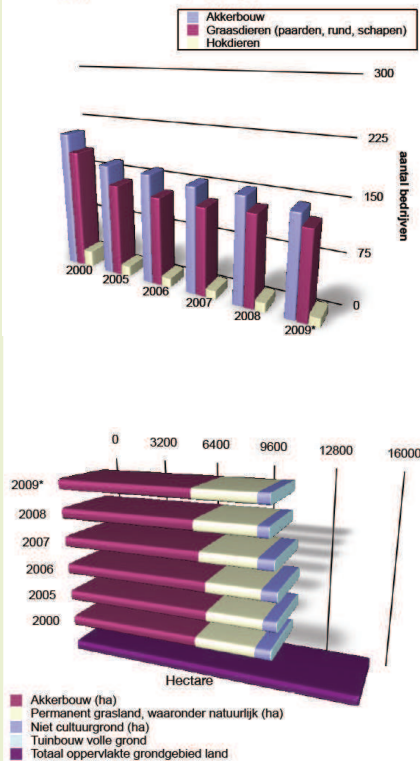
VERKEER

structuurvisie buitengebied

Landbouw

Verdeling agrarische bedrijfstypen gemeente Slochteren

Huidige situatie Slochteren

De landbouw is de grootste grondgebruiker in Slochteren. Naar verhouding neemt de akkerbouw daarbij een iets groter aandeel in dan de melkveehouderij. Ongeveer 60% van de agrarische gronden is als bouwland in gebruik. Daarbij is met name het gebied Luddeweer- Overschild in gebruik bij melkveehouderijen en het gebied aan weerszijden van het dorpslint bij akkerbouwers. Ook valt op dat een relatief groot deel van de akkerbouwbedrijven in het lint is gevestigd en melkveehouderijen over het algemeen in het buitengebied. Daarnaast is er nog een tiental bedrijven dat zich richt op intensieve veeteelt (als hoofd- of neventak).

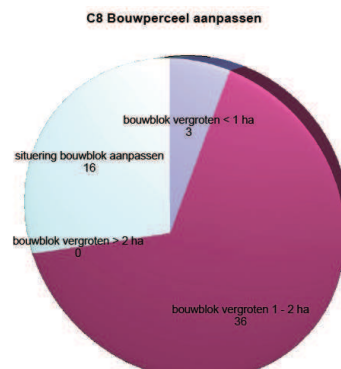
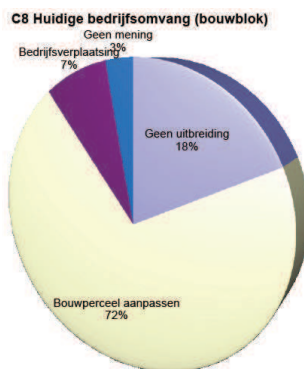
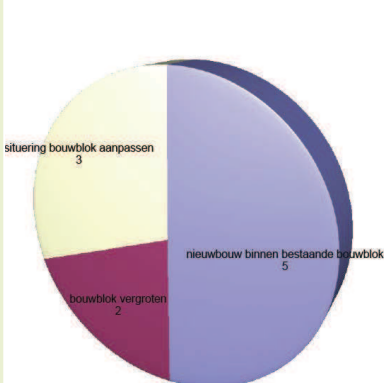
Zoals de grafieken (CBS Statline) laten zien is het aantal agrarische bedrijven de laatste tien jaar licht gedaald. Daarnaast laten onderstaande grafieken een weergave zien van de resultaten van de enquête onder de ondernemers in de agrarische sector.

De vraag naar mogelijkheden voor schaalvergroting komt duidelijk naar voren in de resultaten van de enquête. Daarbij worden zowel het uitbreiden van het grondareaal genoemd als het vergroten van het bouwblok. Ruim 70% van de respondenten ziet een vergroting van de bedrijfsomvang als noodzakelijke investering. Qua toename grondareaal wordt gemiddeld uitgegaan van 20-30 ha. uitbreiding per bedrijf.

Ongeveer 70% van de respondenten wil graag zijn huidige bouwperceel aanpassen. Tweederde van deze groep ziet dit in de vorm van vergroting van het bouwperceel, bij 30% is aanpassing van de situering voldoende.

Ontwikkeling op bestaande percelen

Bij bedrijven in het lint is er nauwelijks behoefte aan uitplaatsing naar het buitengebied, slechts een kleine groep (7%) ziet meer in bedrijfsverplaatsing. Veelal zijn er op de bestaande bouwpercelen al de nodige investeringen gedaan, zodat verplaatsing economisch gezien niet altijd rendabel is. Daarnaast is ook de woonomgeving een factor die mee speelt, met name bij gezinnen met kinderen (dichtbij voorzieningen). Een groot deel van de respondenten (75%) geeft aan in de toekomst te gaan investeren om uiteenlopende redenen en/of doelen (zie figuur volgende pagina).

Situatie

Verbreiding

Verbreiding van het agrarische bedrijf is een algemene trend. In de huidige situatie heeft al ongeveer een kwart van de agrariërs niet-agrarische neveninkomsten, door bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer, verkoop van agrarische producten en/of een baan buitenshuis.

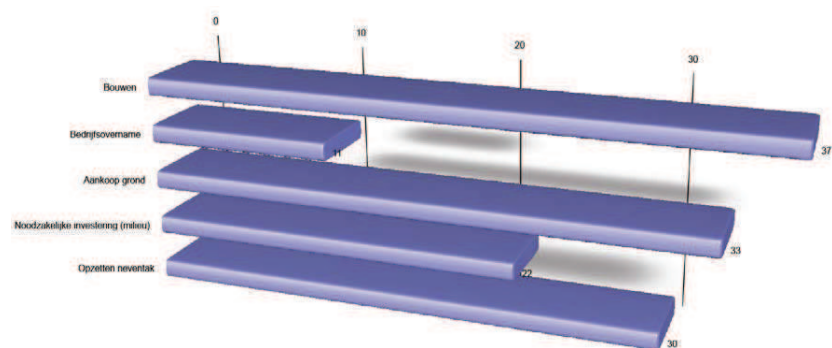
Vaak vindt er een combinatie van nevenactiviteiten plaats. Als toekomstige mogelijkheden wordt ondermeer het produceren van duurzame energie en agrarisch natuurbeheer als gewenste neventak genoemd.

Landschap

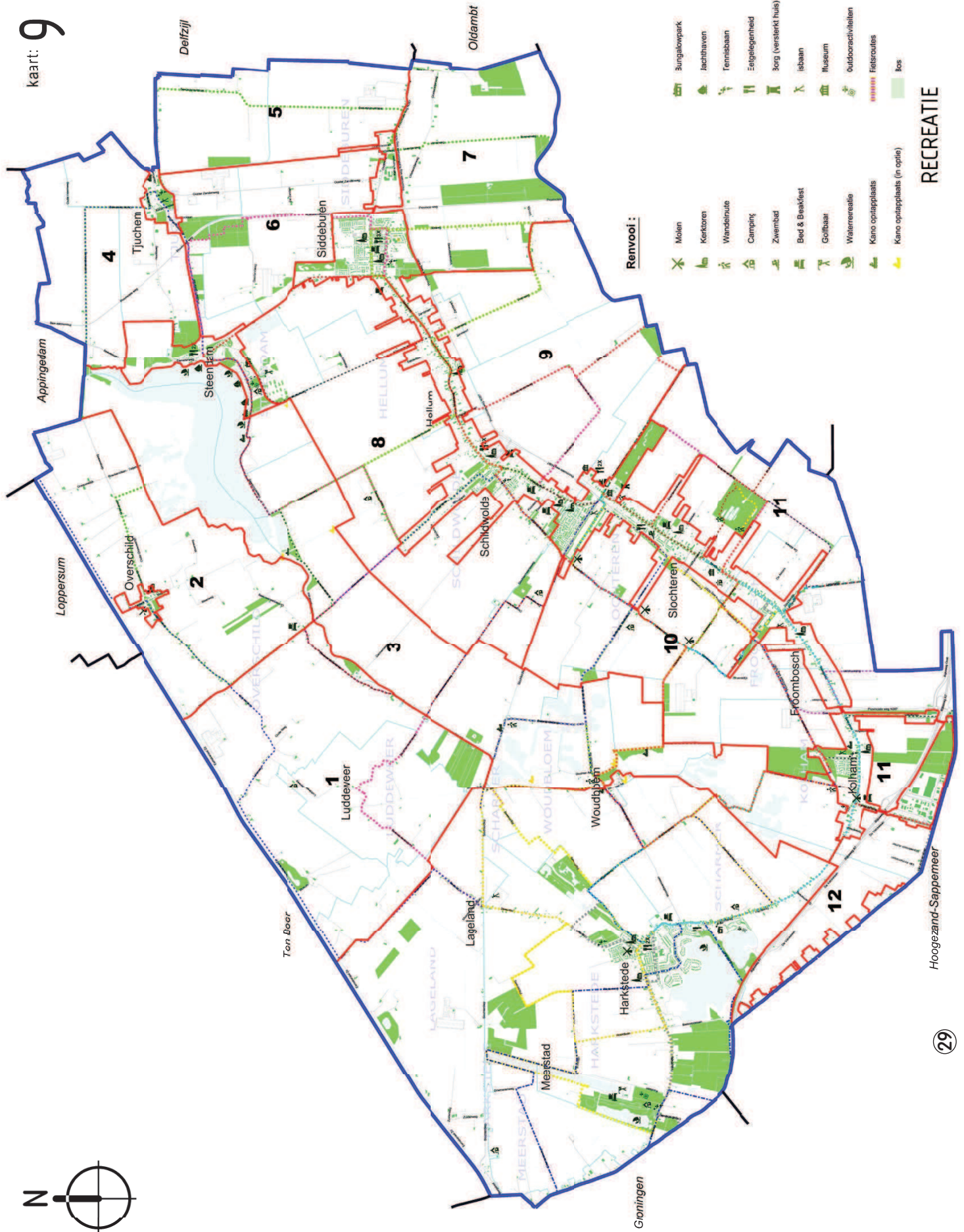
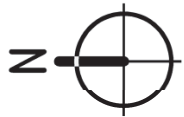
Het behoud van het agrarische cultuurlandschap van Slochteren komt ook naar voren als wens bij ondernemers en bewoners in het buitengebied. De openheid, het contrast met het lint en de mogelijkheden voor recreatief medegebruik worden daarbij genoemd. Ook de kansen die de bestaande natuurgebieden bieden zouden beter kunnen worden benut. Dit zou kunnen door routegebonden recreatie meer te stimuleren (wandelen, fietsen, varen) ook in combinatie met pleisterplaatsen (horeca).

Verkeer

Een deel van met name de agrarische ondernemers ervaart lokaal knelpunten in de verkeersstructuur. Dit heeft te maken met smalle landbouwwegen, drempels en routes door dorpen. Dit laatste aspect geldt met name voor de agrariërs die met hun bedrijf in het lint zijn gevestigd.

4C9 Investeringsplannen (aantal respondenten initiatieven)

Renvooi:

- Molen
- Kerktoeren
- Wanderroute
- Camping
- Zwembad
- Bed & Breakfast
- Golfbaan
- Waterrecreatie
- Kano ophaalplaats
- Kano ophaalplaats (in optie)

- Bungalowpark
- Jachthavens
- Tennisbaan
- Eetgelegenheden
- Zorg (versterkt huis)
- Ijsbaan
- Museum
- Outdooractiviteiten
- Fietsroutes
- Bos

RECREATIE

Recreatie

De recreatiesector in Slochteren bestaat voornamelijk uit kleinschalige bedrijven en voorzieningen als weergegeven op Kaart 9. De locatie van de voorzieningen is bij benadering en in het geval er meerdere voorzieningen zijn (zoals horeca) per kern weergegeven. Hier en der liggen bed & breakfast-accommodaties, (mini-)campings, eef- en drinkgelegenheden en enkele musea en galeries.

Daarnaast is in de gemeente een aantal recreatieparken die hoofdzakelijk zijn gericht op verblijfsrecreatie. Nabij het Schildmeer zijn dit de Otter en Villapark Schildmeer. In de omgeving van Harkstede-Scharmer liggen het Grunopark en de Borgmeren.

De mogelijkheden voor de dagrecreatie bevinden zich rond het Schildmeer, in Slochteren (omgeving Fraeylemaborg), bij het Grunopark en de plassen ten zuiden van Harkstede.

In het buitengebied liggen verschillende routes voor fietsers en zijn in de natuurgebieden wandelpaden aangelegd die vanaf enkele parkeerplaatsen kunnen worden bereikt. Daarnaast zijn in het Afwateringskanaal en in de Scharmer en Slochter Ae kanovoorzieningen aangelegd. Zoals genoemd zijn er voor de watersport mogelijkheden om tot een doorvaarthoogte van 2,50 meter een groot deel van de boezem te bevaren. Er is een staande mastroute over het Slochterdiep van Slochteren tot het Eemskanaal en op het Afwateringskanaal en het Schildmeer van de Meenteweg tot De Groeve.

Rond Steendam is de recreatiesector van oudsher met name gericht op watersport. De in de zomer van 2010 geopende golfbaan bij Steendam vormt een aanvulling op de bestaande recreatievoorzieningen in die omgeving. Door geconcentreerde ontwikkeling van voorzieningen op de bestaande recreatieparken en de ontwikkeling van een boulevard langs het Schildmeer wordt de bestaande recreatiestructuur versterkt in het kader van de Structuurvisie Steendam Schildmeer. Alleen een slecht-weeraccommodatie ontbreekt nog in dit gedeelte van de gemeente.

In Harkstede en de omgeving zijn de recreatieve accommodaties ingevuld door de particuliere exploitanten. Bij het Grunopark zijn diverse mogelijkheden voor verblijfsrecreatie (camping, bungalowpark en sporthotel). De enige indoor-activiteit voor buitenstaanders wordt gevormd door een indoor-kunstschaatsbaan.

Aantrekkingskracht

In Slochteren zijn verschillende trekkers: de belangrijkste aantrekkingskracht vormt de Fraeylemaborg waarbij de borg, het koetshuis met museumwinkel en expositieruimte, de orangerie met tentoonstelling 'Nederland aardgasland' en het restaurant in de boerderij kan worden bezocht en verschillende exposities worden georganiseerd. Daarbij komen veel mensen af op het bijbehorende park en het omliggende erfgoedkwartier. Het natuurgebied De Baggerputten is iets minder bekend, maar wordt wel veel bezocht en sterk gewaardeerd door passanten die het wandelend of fietsend aandoen. De molens langs de Groenedijk hebben aantrekkingskracht op de fietser, mede vanwege de markante ligging in het Slochter carré. Zoals blijkt uit de recreatiestructuurkaart lopen de meeste beschreven fietsroutes dan ook langs het carré.

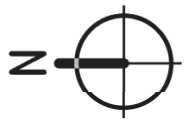
Behalve de Fraeylemaborg is er in de gemeente geen echte slecht weervoorziening aanwezig die is gericht op informatievoorziening en/of vermaak van gezinnen. Daarnaast zijn in Slochteren nog enkele kleine musea (zoals het politiepettenmuseum, museum '40-'45 en boerderijmuseum).

Situatie

Niet-agrarische bedrijvigheid

- Loonbedrijven** In het buitengebied zijn diverse niet-agrarische bedrijven gevestigd. Van de bedrijven die in ruimtelijk opzicht relevant zijn is de grootste groep loonbedrijven. Naast de agrarische bedrijven die een loonbedrijf als nevenactiviteit uitoefenen, zijn er een aantal zelfstandige loonbedrijven die zich manifesteren als agrarisch hulpbedrijf, al dan niet in combinatie met grondwerken. In Luddeweer bevindt zich op een voormalige agrarische bouwstede een palletrecyclingbedrijf. Dit bedrijf maakt sinds een aantal jaren onderdeel uit van een in Groningen gevestigd bedrijf.
- NAM-locaties** In het buitengebied bevinden zich ook een aantal NAM-locaties, waarvan het grootste deel gaswinlocaties zijn. Vanwege de omvang van het Slochter gasveld, dat zich uitstrekt over een groot deel van de provincie Groningen, liggen de locaties verspreid door de hele gemeente. Enkele locaties zijn nu (tijdelijk) niet in gebruik als winlocatie of zijn enkel in gebruik als observatielocatie. Naar verwachting zullen deze locaties wel weer voor de gaswinning in gebruik worden genomen waardoor vergunde milieugebruiksruimte gehandhaafd wordt. Het gebruik levert belemmeringen op voor de omgeving ten aanzien van geluid en externe veiligheid (risico). In het hoofdstuk Uitgangspunten wordt hier nader op ingegaan.

kaart: 10

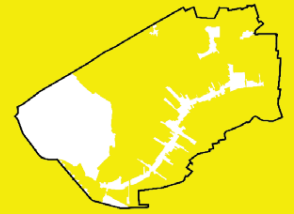
Kern

hoofdlijnet oarslimten

linten mei open karakter

buurtschappen

NEDERZETTINGSPATRONEN

Wonen

Bepalend voor de gemeente is het grote contrast tussen het lint en het omliggende (open) buitengebied. In het noordwesten van het gebied liggen enkele nederzettingen op (natuurlijke) verhogingen in het veenlandschap. Grofweg is er in het buitengebied een onderscheid te maken in drie bebouwingspatronen:

Lintbebouwing met open karakter en weidse doorzichten

Deze lintstructuren bestaan uit doorgaande wegen, met daaraan arbeiderswoningen en agrarische bebouwing. De bebouwing is gesitueerd op ruime kavels, die verweven zijn in het buitengebied. Ook dit lint kent verdichtingen in de bebouwing. Door de ruime opzet en weidse doorzichten naar het achterland ontstaat een landelijk beeld, waardoor de individuele bebouwing nog meer geaccentueerd wordt. Overschild en de bebouwing langs de Graauwedijk buiten het dorp zijn daarvan voorbeelden. Ook de kern Tjuchem inclusief de bebouwing langs de Weereweg en Wilderhofsterweg heeft dit karakter.

Andere bebouwingslinten met dit open landelijke karakter zijn onder meer Borgweg, Schildwolderdijk, Groenedijk, Eideweg en Oostwoldjerweg.

Buurtschappen

De gemeente Slochteren kent een aantal kleine nederzettingen, welke zijn ontstaan aan het eind van de 19e eeuw. Deze nederzettingen bestaan uit boerderijen, arbeiderswoningen en gebouwen die van oorsprong een andere dan de huidige woonfunctie hadden. De buurtschappen weergegeven op Kaart 10 zijn: Schaaphok, Blokum, Laanweg, Denemarken en Veenweg. Andere kleine bebouwingsconcentraties zijn: De Paauwen, Luddeweer en de Zanden.

Verspreid liggende bebouwing

Naast de te onderscheiden bebouwingsconcentraties is er sprake van solitaire bebouwing, verspreid in het buitengebied. De grootste categorie is agrarische bebouwing of voormalige agrarische bebouwing. In het zuidoostelijke deel van het buitengebied is vrijwel geen bebouwing aanwezig. Daarnaast bevinden zich ook (burger)woningen in het gebied en andere (bedrijfs)bebouwing. Deze bebouwing is veelal nog authentiek en draagt daarmee bij aan de identiteit van het Duurswold.

